

Jolán és Ödön élete

1. jelenet

A konyhában

Szegényes konyhájában a Cinke utcai mosónő, Jolán haját felkötve éppen zöldséget hámoz a vasárnapi ebédhez. Eközben a konyhában Jolán férje, Ödön dühösen fel-alá járkál, majd hirtelen felcsattan:

- *Senki sem törődik a szegény ember gondjaival. Elegem van már ebből!*
- *De miért is törődnének velünk? Hiszen nem mi választottuk őket!* - válaszolta Jolán, miközben tovább dolgozott. - *Azt hiszem, a barátaink közül nincs is senkinek választójoga.*
- *Pontosan ez a baj! Gábor mondta tegnap, hogy az embereknek csak 6%-a szavazhat. Így sosem fognak olyan emberek bejutni a parlamentbe, akik a mi érdekeinket nézik!*
- *Valóban nem - értett egyet az asszony. - Amíg pedig nem lesz választójogunk, ez nem is fog megváltozni.*
- *De miért nem? Ha valakinek nincs tömérdek pénze vagy híres felmenői, vagy nem tanult évekig, akkor jogai sincsenek? Akkor nem is számít embernek? Pedig én is keményen dolgozom, nekem is jár, hogy emberszámba vegyenek! Nekem is van véleményem a politikáról!*

Jolán fel sem nézett miközben válaszolt:

- *De értsd meg Ödön, szívem, hogy senki sem kíváncsi a véleményedre. Hiszen te nem jártál olyan sok évig iskolába, mint mások, akik megengedhetik maguknak... nem is tudnál mit mondani, ha politikáról kérdeznének.*

Ödön arcán villámok cikáztak.

- *Hogy tessék?*

- *Hát igen. Akkor már inkább félelemből adnék neked választójogot. Ki tudja, mekkora forradalmat robbanthatna ki, ha minden Ödön összefogna. Na, nyugodj meg, mert mindjárt szívrohamot kapsz. Tudom, hogy sok embernél jobban érted, hogy mi zajlik a világban, de nem tudunk mit tenni. Más országban persze máshogy van...*

- *Mire gondolsz?*

- *Éva mesélte, hogy az ő Olaszországban élő nagybácsija azt írta egy levélben, hogy ott többen vannak azok, akik semmilyen iskolába nem jártak, mégis szavazhatnak.*

- *Hát erről van szó!* - csattant fel Ödön. - *Gondolj bele, hogy milyen világ lehet ott, ha még az egyszerű ember is szavazhat! Biztosan mindenki figyel a politikára, mindenki a köz javáért tesz és gondolkodik! Ott tényleg mindenki érdekeit figyelembe veszik...*

Jolán a munkájába révedt, míg Ödön egy általa elképzelt jobb világról

ábrándozott. Pár percig csak csöndben álltak egymás mellett, amíg Ödön hirtelen meg nem szólalt:

- Amikor 1913-ban picit enyhítették a szabályozást, azt hittem, bevezetik az általános választójogot... De aztán ismét semmi. Pedig ha ez megvalósulna, már lehetne az olyan részletkérdésekkel foglalkozni, mint például a nők szavazati joga.

Jolán kezében megállt a munka, majd felháborodva Ödönhöz fordult:

- Hogy mi? Részletkérdéssel? Vannak olyan nők, akik műveltebbek sok választójoggal rendelkező férfinél, de csak azért nem szavazhatnak, mert nők. Ez szerinted csak egy részletkérdés?! Sok nőnek ráadásul már diplomája is van!

- Jolán, én nem ezt mondtam, de az az elterjedt...

- Ödön, több országban is rendelkeznek a nők választójoggal. Például Új-Zélandon is.

- Új-Izlandon? Az hol van?

Jolán elpirult, majd válaszolt:

- Nem az a fontos, hanem hogy néhány országban már a nők is szavazhatnak!

- Akkor inkább úgy mondom, hogy azért az a megszokott...

- A megszokott? De miért ez a megszokott? Mi nők még egy kicsivel többen is vagyunk, mint ti, férfiak, mégis csak férfiak ülnek a parlamentben. Nemcsak a szegények érdekeit nem képviselik az ott ülők, hanem a nőkéét sem.

- Persze, igazad van. Csak tudod, ha a nőket is bevonnánk, akkor...

- Mert az adózásba persze kérdés nélkül be lehetett őket vonni! Tudod, hogy én is dolgozom, én is fizetem az adót. Jogom van tehát, hogy én is beleszóljak a politikába!

- Igen-igen - hümmögött Ödön.

- Ráadásul a törvények a nőkre is vonatkoznak! Szerintem nekünk is kijár, hogy részt vehessünk a törvények megalkotásában.

- Igazad van, drágám - szólt Ödön, és megölelte Jolánt. - És milyen törvényeket hoznál a parlamentben?

Az asszony elmosolyodott, és újra hámozni kezdte a zöldséget.

- Hát, azt hiszem, elsőknek az anyasággal és a családdal kapcsolatban kellene törvényeket hozni. Az ilyen témákat úgyis csak egy nő tudja igazán átérezni...

FORGATÓKÖNYV

Sztrókay és Thurzó

1. jelenet

A kaszinóban

A két jóbarát, Sztrókay Gábor és Thurzó Árpád együtt kortyolgatták kávéjukat az Úri Muri kaszinó kopottas székein üldögélve. A két tehetős öregúrnak ez volt a kedvenc találkozóhelye, a kellemes zsilvajban itt mindig nyugodtan beszélgethettek a közélet kérdéseiről.

- *Te mit szólsz ezekhez a mai politikai mozgalmakhoz? Általános választójog? Hát nem hihetetlen?* - ráncolta a homlokát Árpád.

Gábor ivott egy kortyot, majd válaszolt:

- *Tudod mi a legrosszabb? Hogy nem is tudják pontosan, mi az, amit követelnek. Egyszerűen egyes emberek nem elég tanultak ahhoz, hogy megértsék, miről szólnak a politikai viták. Nevetséges, hogy olyanok döntsenek a nemzet sorsáról, akik még egy újságot sem tudnak elolvasni!*

- *Pontosan! És mivel nem értenek a gazdasághoz vagy a politikai, társadalmi témákhoz, bárki bármit mondana nekik, elhinnék. Egyszerűen káosz alakulna ki!*

- *Igen-igen - helyeselt Gábor. - Rádadásul azt sem látom tisztán, hogy az emberek miért nem inkább a műveltségi előírásoknak akarnak megfelelni. Hiszen nekik is jobb lenne, ha tanultabbak lennének... Ez meg legalább arra ösztönözné őket, hogy iskolába járjanak.*

Árpád legyintett egyet, majd hozzátette:

- *Egyébként az oktatási reformoknak köszönhetően ez a kérdés előbb-utóbb úgyis megoldódik. Egyre többen tanulnak, így egyre többen lesznek, akik megfelelnek a műveltségi elvárásoknak. Viszont úgy gondolom, valójában az általános választójogért leginkább kardoskodó munkásságnak nem is érdeke, hogy mindenkinek legyen választójoga.*

- *Mire gondolsz?* - kérdezett vissza Gábor.

- *Ha általános választójogot vezetnének be, akkor a többségben levő falusi parasztság már csak létszámának köszönhetően is fölénybe kerülne. Tehát valójában a munkások érdekei háttérbe szorulnának - magyarázta Árpád.*

- *Egyébként 1913-ban a politikusok már engedtek a követeléseiknek. Akkor majdnem fél millió munkás kapott választójogot. Ez nekik nem elég? A kisujjunkat nyújtjuk, és a karunkat követelik!* - háborgott Gábor.

Árpád végig helyeslően bólogatott, majd hozzáfűzte:

- *Így van! És ha majd biztosan tudjuk, hogy ez az engedmény valóban működőképes, akkor esetleg el lehet gondolkozni a további lépéseken.*

- Teljesen egyetértek! - szólt közbe Gábor, majd suttogva folytatta.
- De valójában én továbbra is úgy gondolom, hogy csak azoknak kellene döntéseket hozniuk, akiknek akkora vagyonuk van, amekkorával alakítani lehet az ország állapotán. Tehát a földbirtokosoknak, a nagypolgároknak...

- Igen! - helyeselt Árpád. - Biztos te is hallottad, hogy pár éve mi történt Ausztriában.

- Valami dereng, de nem emlékszem pontosan... - bizonytalanodott el Gábor.

- Az osztrákok kiszélesítették a választók körét, és emiatt olyan sok párt került a parlamentbe, hogy teljesen megbénult a törvényhozói munka.

- Jaj, emlékszem! - suttogta Gábor. - Valóban elképesztő volt.

Ezután Árpád és Gábor néhány percig a kávéjukat kevergetve csöndben ültek egymás mellett, míg Árpád meg nem szólalt:

- Képzeld, micsoda szégyen ért! Zsófia, a feleségem ahelyett, hogy otthon a cselédeket ellenőrizte volna, a hétvégén feminista gyűlésre ment!

- Teljesen a feje tetejére állt ez a világ! - képedt el Gábor. - Nevetséges, hogy a nők is választójogot akarnak! Hiszen nem is elég képzettek ahhoz, hogy politikai döntéseket hozzanak. Az én Adéloat hála az égnek nem érdeklik az ilyen bolondságok. Ő azzal foglalkozik, ami a nő feladata: a háztartással és a gyerekekkel. Nem is illene hozzá az a heves parlamenti vitázás. Az annyira nőietlen.

- Nem lehet véletlen, hogy Európa legtöbb országában nincs is választójoguk a nőknek. Én azt szoktam mondani Zsófikámnak, hogy figyelje, mik történnek azokban az országokban, ahol ezt bevezették, és ha nincs semmilyen káros következménye az újításnak, akkor térjünk vissza a témára mi is.

- Helyes. Egyébként azért sem értem a helyzetet, mert még mindig alig van nő, akinek saját keresete lenne. Úgy vélem, sokat mondok, ha azt állítom, hogy a nők 10%-ának van kereső foglalkozása...

- Engedd meg, hogy kijavítsalak. Zsófia szerint már a nők 23%-a rendelkezik állandó keresettel - majd Árpád látva Gábor értetlen tekintetét hozzáfűzte: - Ő mostanában elég jól értesült az ilyen adatokkal kapcsolatban, mivel a gyűléseken gyakran elhangzanak a nők lelkesítése céljából.

Gábor zavartan köhintett párat, majd átvette a szót:

- Hát igen, de a diplomás hölgy olyan ritka, mint a fehér holló. Amíg a dolgozó és a diplomás nők ilyen kevesen vannak, kár lenne megváltoztatni az eddig jól működő rendszert.

- Pontosán! Meg kellene magyarázni ezeknek az elszánt amazonoknak, hogy amíg családapák és férjek ülnek a parlamentben, addig a leányok és feleségek érdekei is képviselve vannak.